

Examenul de bacalaureat național 2018
Proba E. c)
Istorie

Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Când izbucnește revoluția la Paris, în februarie 1848, unii dintre tinerii revoluționari, cum sunt frații Brătianu, se află la Paris. Se întorc [...] în țară, unde domneau, la București, Gheorghe Bibescu, iar, la Iași, Mihai Sturdza, și încep să completeze pentru a răsturna aceste guverne sau pentru a impune domnului reforme democratice. În martie 1848, se pregătește un complot în Moldova, dar este descoperit și imediat înăbușit de Mihai Vodă Sturdza. Unii sunt închiși, alții reușesc să fugă în străinătate, astfel încât revoluția din Moldova este neizbutită din capul locului. În Țara Românească în schimb, unde exista de altfel o burghezie mai dezvoltată decât în Moldova, tineretul revoluționar reușește să mobilizeze populația, să meargă până și la sate [...]. Începe o adevărată revoluție, cu *Proclamația de la Islaz* (9 iunie 1848); se întinde apoi la București, unde se impune domnului Bibescu o proclamație pentru a face schimbări [...]. Vodă Bibescu, dându-și seama că există riscul unei intervenții străine pentru a înăbuși această mișcare, după două zile abdică și pleacă în străinătate. Timp de trei luni va rezista un guvern condus de acești tineri revoluționari [...].”
(N. Djuvara, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*)

B. „Eșecul revoluției [de la 1848] a lăsat nerezolvate două probleme fundamentale ale făuririi națiunii române – Unirea Principatelor și Independența. Totuși, [...] pașoptiștii aveau să realizeze recunoașterea *de facto* a uneia cât și a celeilalte de către Marile Puteri. Unioniștii români, cum erau denumiți partizanii dobândirii statutului de națiune de sine stătătoare, și-au susținut fără încetare cauza, dar, moderați de experiența revoluției, au folosit tactul în tratativele cu Marile Puteri.

Criza relațiilor internaționale, care a dus la Războiul Crimeii, a oferit unioniștilor deschiderea căutată. [...]. Prin Tratatul de la Paris din 1856, care a pus capăt Războiului Crimeii, puterile au subscris la două cerințe exprimate de mult timp de către intelectualii și politicienii români. În primul rând, au așezat Moldova și Țara Românească sub protecția lor colectivă, descurajând prin aceasta vreo intervenție viitoare rusă și otomană și cerând Austriei să-și retragă armata de ocupație aflată acolo din 1854 și, în al doilea rând, au recunoscut dreptul românilor înșiși de a avea un cuvânt de spus în legătură cu stabilirea formei de guvernământ. Oferindu-li-se o astfel de ocazie, majoritatea românilor n-au mai lăsat niciun dubiu în privința dorinței lor de unire și independență [...].”
(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un conducător politic din spațiul românesc precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Tratatul de la Paris. **2 puncte**
3. Menționați cele două state românești la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că românii sunt implicați în tratative cu Marile Puteri. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la consolidarea statului român modern, desfășurate în secolul al XIX-lea, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o constantă în desfășurarea acțiunilor la care participă românii la începutul secolului al XX-lea pentru realizarea României Mari. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Insuccesul suferit în iunie 1462 nu l-a făcut pe Ștefan cel Mare să abdice de la planul de încorporare a cetății Chilia la Moldova, cum fusese în timpul domniei lui Alexandru cel Bun și până în anul 1448, deoarece dacă rămânea în afara Moldovei putea fi oricând atacată de turci. [...] Supărarea regelui Ungariei [Matei Corvin] a crescut și din cauza incursiunilor făcute sau ordonate de Ștefan în Transilvania, cu scopul de a-l captura pe Petru Aron. [...] Cucerirea Chiliei de domnul Moldovei a fost considerată de regele Matei ca [...] un act de agresiune împotriva regatului său și ca o lovitură grea dată comerțului făcut de părțile răsăritene ale Ungariei. [...]

Atent la mișcările forțelor armate otomane, Ștefan cel Mare [...] a menținut [...] cele mai strânse relații posibile cu Transilvania, în special cu orașele principale, ca Brașovul și Bistrița, din și prin care își putea procura armament și mai ales arme de foc.

Polonii i-au promis ajutor militar împotriva oricărui dușman, dar numai după depunerea omagiului personal. Domnitorul Ștefan cel Mare s-a declarat de acord cu prestarea acestei forme de omagiu [...] la care oficialitățile polone în frunte cu regele, țineau foarte mult, fiindcă potrivit normelor și practicii feudale, fără «închinarea personală» niciuna din părți nu se considera obligată să respecte clauzele tratatelor încheiate. [...] Regele [Poloniei] Cazimir al IV-lea și-a luat obligația ca să-l sprijine cu toate forțele sale împotriva oricărui dușman și în special împotriva turcilor și tătarilor. Ajutorul polon promis împotriva dușmanilor Moldovei a fost inexistent, fiindcă Polonia se afla în conflict cu Ungaria, pentru Boemia.”
(N. Grigoraș, *Moldova lui Ștefan cel Mare*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domn al Moldovei precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați cetatea cucerită de domnul Moldovei și un motiv al acestei acțiuni, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Transilvania. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile politice stabilite între Moldova și Polonia, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia reprezentantul unei instituții politice centrale din spațiul românesc se implică în relațiile internaționale din secolele al XVII-lea – al XVIII-lea prin acțiuni militare sau diplomatice. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre totalitarism în Europa și în România, în perioada postbelică, având în vedere:

- precizarea unei ideologii totalitare care există în Europa și în România în perioada postbelică;
- menționarea a două practici politice totalitare utilizate în România postbelică și a câte unei caracteristici a fiecăreia dintre aceste practici;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la participarea României la *Războiul Rece*, în perioada stalinismului;
- formularea unui punct de vedere referitor la atitudinea României în relațiile internaționale din perioada național-comunismului și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.